

Journal of Recreation and Tourism Research

Journal home page: www.jrtr.org

ISSN:2148-5321

DOI: 10.31771/jrtr.2019.30

ÇOCUK DOSTU KONAKLAMA İŞLETMELERİ: THE LAND OF LEGENDS KINGDOM HOTEL ÖRNEĞİ

Ebru N. CEYLAN^a

^a Endarch Mimarlık, Muğla, Türkiye (ebru.n.ceylan@gmail.com)

ARTICLE HISTORY

Received:
16.08.2019

Accepted:
23.09.2019

Anahtar Kelimeler:

Çocuk dostu turizm
Çocuk dostu konaklama işletmeleri
The Land of Legends

Keywords:

Child friendly tourism
Child friendly tourism establishment
The Land of Legends

Article Type: *Conceptual Paper*

ÖZ

Konaklama endüstrisinde, işletmelerin bir kısmı rekabette öne geçmek için kendilerini çocuk dostu turizm işletmesi olarak lanse etmektedirler. Bütün dünyada ve Türkiye’de, henüz tartışılmaya başlanan bu konuda kriterlerin belirlenmesinin, sektöre faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmanın çocuk dostu otellerin kriterlerinin belirlenmesindeki iç mekânsal yaklaşımlara ışık tutması arzu edilmektedir. Çalışma kapsamında öncelikle ilgili alan yazın taraması yapılmış; daha sonra ise Türkiye’de Antalya-Belek’te faaliyet gösteren “The Land of Legends Kingdom Hotel”, ülkemizde dünya standartlarında tesis edilmiş çocuk temalı ilk otel olması sebebiyle; nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay çalışması yapılarak incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre, araştırma konusu otelde çocukların sağlık ve güvenliğinin yanında, pedagogların danışmanlığında, hayal güçlerini zenginleştiren, renkli ve eğlenceli mekan tasarımlarına yer verilmiş, mobilya, donatı ve ekipmanlarda, ebeveynleri ile birlikte çocukların da ihtiyaçlarına dikkat edilmiştir.

ABSTRACT

In the hospitality industry, some of the enterprises have introduced themselves as child-friendly tourism enterprises in order to take the lead in competition. Throughout the world and in Turkey, yet the determination of the criteria on this issue, is thought to be beneficial to the industry. It is desirable that this study sheds light on the internal spatial approaches in defining the criteria of child-friendly hotels. In the scope of the study, the relevant literature was searched. Then "The Land of Legends Kingdom Hotel" operating in Antalya-Belek which have been established as the first child-themed hotel with world-class facilities in Turkey, has been examined through case studies of qualitative research methods. According to the findings, in addition to the health and safety of children, colorful and playful space designs that enrich the imagination of children under the supervision of pedagogues were included. In furniture, fittings and equipment, attention was paid to the needs of children together with their parents.

***Sorumlu Yazar:** Ebru N. Ceylan

E posta: ebru.n.ceylan@gmail.com

GİRİŞ

Günümüzde, aile yapısının ve tüketim alışkanlıklarının değişmesiyle, aile içinde satın alma kararlarında çocukların etkisi her geçen gün kendisini iyice hissettirmektedir. Ailelerin satın alma kararları üzerine yapılan araştırmalarda çocukların artan bir rol oynadığı görülmektedir (Martensen ve Gronholdt, 2008, p.14). Ailelerin tatil planlarında yer seçiminde birinci sırada etkili olan aile bireylerinin çocuklar olduğu bilinmektedir. Aile boyu tatillerde ebeveynler hangi yaşta olurlarsa olsunlar çocuklarının tercihlerini ön plana almaktadırlar. Dünyadaki çocuk sayısının 2,5 milyar ve Türkiye’deki çocuk sayısının 25 milyon olduğu dikkate alındığında, çocukların tüketim kararlarında etkili olabilecekleri anlaşılmaktadır. Aileler, satın alma kararlarında çocukların isteklerine göre hareket etmekte ve çocuklarının gelişimini sağlayıcı, hep birlikte eğlenebildikleri faaliyetlere eğilim göstermektedir (Tuna, 2018). Yapılan araştırmalar çocukların ve 18 yaşın altındaki gençlerin, satın alma güçlerinin olmamasına rağmen ailelerin satın alma veya tercih kararlarında önemli bir belirleyici unsur olduğunu ortaya koymaktadır (Ahipaşaoğlu, 2018).

Turizm sektöründe çocukların satın alma ve tüketim kararları üzerindeki etkileri incelendiğinde ise çocuk dostu turizm ve çocuklara yönelik turizm işletmeleri kavramlarına rastlanılmaktadır. İfade edilen kavramların ortaya çıkışında, turizm ekonomisi içerisinde çocukların rolünün, diğer alanlardan daha fazla olduğunun anlaşılmasıyla, turizm sektöründe çocuklara yönelik hizmet standartlarının geliştirilmesi fikri etkili olmuştur.

Öncelikle, çocuk dostu kavramı, çocuğun da saygın bir birey olduğunu unutmadan çocuğun eğitilmesi, bakılması, korunması için çocuğun içinde bulunduğu ortamın ve çevrenin çocuk yararına ideal koşullarda yapılması olarak ifade edilmektedir (Tuğrul, 2017). Çocuk dostu turizm, ailelerin seyahatlerinde işletmeler tarafından çocuk sağlığı, güvenliği ve gelişimini ön plana çıkararak çocukların lehine pozitif ayrımcılık uygulanmasıdır (Ahipaşaoğlu, 2018, p.15). Çocuk dostu turizm; çocukların her türlü şiddetten uzak, sağlıklı bir şekilde oynayabildikleri ve vakit geçirebildikleri, kendilerini geliştirebildikleri, saygı, sevgi görebildikleri, yaratıcılıklarını artırabildikleri, güven içinde olabilecekleri turistik ortamlarının oluşturulması ve çocuklu ailelerin taleplerini karşılayabilecek turizm türü olarak ifade edilebilir. Bu tanımlardan hareketle, çocuk dostu turizm işletmeleri de çocukların ve ailelerinin isteklerine cevap verebilmesi için gerekli bilgi ve donanımına sahip ve bu sayede ilgili turistik talebi kendilerine çekebilen turistik işletmeler olarak açıklanabilir. Çocukların bulundukları ortamların (tesisler ve araçlar) özellikle çocuklar için daha hijyenik, sağlıklı, güvenli ve eğlenceli mekanlara dönüştürmek amaçlanmaktadır (ICCchildrights, 2019). Çalışmada öncelikle, turizm sektöründe çocukların satın alma ve tüketim kararları üzerindeki etkileri ile çocuk dostu turizm ve çocuklara yönelik turizm işletmeleri hakkında bilgi verilmiş daha sonra ise çocuk dostu oteller kavramına ve işletmelerin bu konudaki değerlendirme kriterlerine yer verilmiştir. Çocuk temalı otellerin tasarlanması ile ilgili bazı tanımların ardından örnek olay çalışması yapılmış olan The Land Of Legends Kingdom Otel’in iç mimari mekânsal yaklaşımlarına ilişkin bulgular sunulmaktadır. Tesis bünyesinde tema park, AVM ve “Kingdom” çocuk oteli bulunmaktadır. Yerinde yapılmış olan gözlem ve incelemeler, sadece “Kingdom” çocuk oteli bloğunun müşteriye açık olan iç mekanlarını kapsamaktadır. Çalışma, araştırma bulguları ışığında yapılan değerlendirmeler ve önerilerle tamamlanmaktadır. Çalışmanın, bu konuda kriterler belirlenirken mekânsal yaklaşımlar konusunda farkındalık oluşturma ve çocuk dostu tesis olarak hizmet vermek isteyen otellerin, kendi tasarım özgünlüklerini kaybetmeden, olanaklarına uygun olumlu özellikleri entegre etmeleri önerilmektedir.

Çocuk Dostu Oteller

Çocuk dostu oteller tanımına ilişkin kimi tur operatörlerinin kendi geliştirdikleri ölçütler olmakla birlikte, ortada evrensel olarak kabul görmüş ortak kriterler bulunmamaktadır. İşletmeler değerlendirilirken çocuklara yönelik hizmet ve düzenlemelerin varlığı kadar ve belki daha da önemlisi bu hizmet ve düzenlemelerin içerikleri ve niteliklerinin de değerlendirilmesidir. İşletmelerin bir kısmı rekabette öne geçmek için kendilerini giderek artan oranlarda, belirsiz bir takım ölçütlere göre çocuk dostu turizm işletmesi olarak tanımlamaktadırlar. Çocuk dostu konaklama işletmesi kavramı sempatik karşılanmakta, çocuklu aileler tarafından çocuklarına pozitif ayrımcılık sunduğu düşünülen söz konusu işletmeler, ebeveynler ve çocuklar tarafından özellikle tercih edilmektedirler. Bütün dünyada henüz yeni tartışılmaya başlanan ve aynı zamanda yüksek sorumluluk gerektiren bu kavram konusunda bir an önce kriterlerin belirlenmesinin sektörde haksız rekabetin önlenmesi açısından çok önemli olduğu, böylece tüketici haklarının korunmasına da katkı verilmiş olacağı düşünülmektedir. Çocukların mutlu bir tatil geçirmeleri, ruh sağlıklarını ve öğrenim hayatlarını olumlu etkileyecek, mutlu çocuklar çevreleri ile

barışık olacaktır. Turizm işletmelerinin yaratacakları ve çocuklara yaşatacakları pozitif ortamlar ile toplumun mutluluğuna da katkı verecekleri düşünülmektedir (Ahipaşaoğlu, 2018). Konuk, çocuk ise işletmenin tercihinde “çocuk memnuniyeti” en önemli belirteçtir. Bu tercih hem ebeveyn rahat bir tatil olanağı sağlayacak hem de çocuk tatil sürecinde sosyalleşecek, “birey” fikriyle zamanını değerlendirerek tatil yapmış olacak ve böylelikle işletme, ailenin de takdirini kazanmış olacaktır (İnceöz, 2018).

Bebek, çocuk ve genç dostu tesis, çocuk dostu seyahat gibi turizmde henüz çok yeni kullanılmaya başlanan bu temaların uygulama alanlarının artırılması, çocuklu ailelerin daha güvenle ve huzur içinde tatil yapabilmesine olanak sağlayacaktır. Çocukların güvenlik, sağlık, sağlıklı beslenme, eğlence ve hatta eğitici aktivitelerle turizm sektöründe varlığının kabul edilmesi ve şartların iyileştirilmesi gerekmektedir (Ahipaşaoğlu, 2018).

Ahipaşaoğlu (2018) tarafından “Çocuk Dostu İşletme” olmanın koşullarının bilimsel araştırmalar ile tespit edilmesi; kriterlerin belirlenmesi ve bu kriterlerin ilgili kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve Dünya Turizm Örgütü marifeti ile uygulanmasının sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Dahası, işletmelerin personel, sağlık, kültür, oyun, etkinlik, beslenme, güvenlik, fiziksel donanım, alan, malzeme ve benzeri birçok konuda sağlamaları gereken minimum koşulların belirlenmesi için her alanda uzmanların bir araya gelerek çalışmaları gerektiği belirtilmiştir. Çocuklarıyla tatile çıkan kişilerin sayısında son yıllarda giderek artan bir eğilim olduğunun gözlemlendiği, Türkiye’de özellikle paket tur satışlarında çocuklu ailelerin neredeyse %35’lere ulaşmış olduğu, 2018 yılı kataloglarında ve tatil satış sitelerinde kendisini çocuk dostu işletme olarak tanımlayan işletme sayısının ise bir önceki yıla göre neredeyse %300 artış göstermiş olduğu ifade edilmiştir. Bunun da reel sektörün daralan pazar koşullarında öne çıkabilmek veya varlığını sürdürebilmek için yeni konumlandırmalara gereksinim duyduğunun göstergesi olduğu, yeni konumlanmalar içerisinde ise en dikkat çekici olanın çocuk dostu işletmeler olduğu belirtilmiştir.

Gelirleri ve ürün çeşitliliğini arttırmak ve pazar payını genişletmek amacıyla konaklama işletmeleri büyük bir pazar olan çocuklu ailelerin otel tercihlerinde ihtiyaç duyulan hizmetleri sunarak önemli bir rekabet unsuru elde etmektedir (Mazman İtik vd., 2018, p.83). Turizm sektöründe faaliyet gösteren söz konusu tesislerin aileler için daha konforlu, özel hizmet ve servis veren çocuk dostu konaklama tesisleri haline dönüştürülmesi, buralarda daha spesifik sağlık ve güvenlik tedbirlerinin alınması, çocuklara yönelik eğitici-öğretici faaliyetlerin düzenlenmesi, aileler tarafından tercih sebebi olmaktadır. Kişiler, kendilerine ve çocuklarına değer verildiğine inanmalarıyla ve hissetmeleriyle turistik taleplerini söz konusu turizm işletmelerine yönlendirebilecektir (Özel, 2015, p.194-195).

Çocuk Dostu Otellerin Sahip Olması Gereken Kriterler

Çocuklu aileler tatil planları yaparken, gidecekleri konaklama işletmelerinin hem kendileri hem de çocukları için uygun tatil yeri ve konaklama işletmesi olması için çaba göstermektedirler. Kendi istek ve tercihlerinden çok, çocuklarının istek ve gereksinimleri ön plana çıkmaktadır (Ekasasi,2005; Thomson vd., 2007; Emir, 2007; Emir ve Pekyaman: 2010). Özellikle çocukların kendilerini yalnız hissetmemesi, çocuklara yönelik menülerin varlığı, çocukların rahat edebileceği, oyun oynayabilecekleri alanların bulunması, gerekli güvenlik önlemlerinin alınmış olması ve benzeri kriterler turistik ürünün seçiminde önem kazanmaktadır (Şimşek, 2008; Emir ve Pekyaman; 2010).

Türkiye’de çocuk dostu otellerin taşınması gereken kriterler ve çocuk dostu otellerin sınıflandırılmalarına yönelik akademik çalışmalar son derece azdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın çocuk dostu otellerin kapsam ve koşulları ile ilgili herhangi bir yönetmeliği bulunmamaktadır. Bu sebepten dolayı, çocuk dostu otellerin belirlenmesinde şimdiye kadar bağımsız denetleme şirketlerinin, tur operatörlerinin ve müşterilerin değerlendirmeleri etkili olmuştur. Yerli ve yabancı literatür araştırması sonucunda çocuklu ailelerin satın alma kararları hakkında çalışmanın çok olmasına rağmen, çocuk dostu oteller ile ilgili çok kısıtlı kaynak bulunmaktadır (Güven vd., 2017, p.634; Wu vd., 2019, p.167; Tuna vd. 2019).

Birçok aile çocuklarının ihtiyaçlarına göre tatil kararı vermektedir ve bu ihtiyaçlar çocukların yaşlarına göre değişmektedir. Buna göre (Swarbrooke ve Horner, 1999, p.147):

-Bebekler: Burada tatil kararını vermede etkili olan ihtiyaçlar, öncelikle bebeklerin güvenliği ve rahatıdır. Ücretsiz bebek yemekleri gibi bebeklere özel hizmetler sunan havayolları ve oteller tercih edilirken, düşük hijyen standartlarına sahip ülkelerden ve otel işletmelerinden kaçınılmaktadır.

-2-5 yaş aralığı küçük çocuklar: Çocuklar uzun yolculuklardan sıkılabileceğinden dolayı kısa mesafedeki destinasyonlar öncelikli olarak tercih edilebilmektedir. Otelin güvenlik için çocuğun balkon ve yüzme havuzunun yanı gibi tehlikeli yerlere gitmesini önleyecek tedbirleri alması gerekmektedir. Ayrıca çocuk menüleri, oyuncaklar, çocuk bakıcıları aileler açısından tercih edilen unsurlar arasındadır.

-İlkokul çağı çocukları (5-12 yaş): Bu yaşlardaki çocuklar genelde yaşlılarıyla birlikte oyun alanları veya yüzme havuzu gibi yerlerde oynamak isterler. Bu yaş grubuna özgü animasyon gösterileri, rekreasyon olanakları, onların daha mutlu tatil geçirmelerine yardımcı olacaktır.

-13-18 yaş arası gençler: Ergenlik ve sonrası yaşlardaki çocuklar, bağımsız ve eğlenceli yetişkin aktivitelerine katılmak isterler.

Emir ve Pekyaman'ın (2010) yaptıkları araştırmada, 5-6 yaş çocuklara sahip ailelerin tatil yeri tercihlerinde göz önünde bulundurdıkları en önemli unsurlar, başta güvenlik olmak üzere odalarda çocuk yatağının ve çocuklara uygun dolapların bulunması, restoranda çocuk menülerinin varlığı, hijyene önem verilmesi, çocuk havuzunun bulunması ve merdivenlerde korkuluk olması şeklinde tespit edilmiştir.

Bazı çalışmalarda çocuk dostu otellerin gerekliliklerinin beş ana kategori altında gruplanabileceği çıkarımı yapılmaktadır. Bu kategoriler; çocuklar için oda ve yiyecek-içecek seçenekleri, yaşa uygun aktiviteler, fiyat seçenekleri ve çocukların sağlık ve güvenliği şeklindedir. Bu kategorilerin herbirisi altında bulunması gereken tesis ve hizmetler ile ilgili kapsamlı detaylar verilmemiştir. Özel, (2015) tarafından bu kategoriler ile ilişkilendirilebilecek tüm tesis ve hizmetlerin belirlenmesi için Türkiye'deki 77 otelin web sitesi üzerinden detaylı bir araştırma yapılmıştır. Beş temel kategori altında tesis ve hizmetleri içeren 100 kontrol noktası geliştirilmiştir. Çocuk dostu otellerin çoğunluğunun çocuklu aile odalarını konaklamaları süresince oluşabilecek problemleri minimize edecek şekilde dekore ettikleri belirtilmiştir. Çok az sayıda otelin, kendilerini rakiplerinden farklılaştıran; çocukların kendilerini özel hissettiren “çocuklar için özel hoşgeldiniz seromonisi” “çocuklar için cezbedici dekorasyon” gibi özel deneyim ve detaylara odaklandıkları, örneklemdeki çocuk dostu otellerin neredeyse tamamının mini kulübünün bulunmakta olduğu belirtilmiştir. Çocuklara sunulan aktivitelerin çoğunluğu; eğlence, spor, sınıf ve atölye çalışmaları, yüzme ve güneşlenme, el sanatları çalışmaları, bilgisayar oyunları ve elektronik oyuncaklar alt kategorileri altında yer almaktadır (Presentation of Kid-Friendly Hotel Project, 2012).

Yılmaz (2007: p.35) tarafından çocuk dostu otelde olması gereken başlıca hizmetler: otele ulaşımın kolay sağlanabilmesi, çocuklar ve ebeveynler için ayrı yatak odalarının (bağlantılı kapı) bulunması; otel odalarının sesten uzak, ferah olması; odaların içerisinde bebek ve küçük çocuklar için alt bezi değiştirme üniteleri, bebek battaniyesi, çocuk yatağı, bebefon bulunması; odaların çocukların zevklerine hitap edebilmesi ve çocukların kullanabileceği düzeyde dizayn edilmesi, odalarda çocukların yutabileceği dekoratif malzemelerinin bulunmaması; banyolarda çocukların boylarına uygun tuvalet/klozetlerin bulunması, taburelerin bulunması, çocuklara uygun havlu ve askılıkların olması; balkonlarda çocuk güvenliği için korkuluklar olması, prizlerde güvenlik kilidinin bulunması; çocuklara uygun şekilde yüzme havuzunun dizayn edilmesi, yerlerinin kaygan olmaması, cankurtaranın bulunması, geceleri de ışıklandırmanın yapılması, havuzlarda yüzme simidi vb. gereçlerin bulunması; oyun alanlarının güvenli bir yerde olması, çit veya bariyerle çevrili olması; restoranlarda sigara içilmeyen alanların olması, çocukların boyuna göre ayarlanabilir sandalyeler ve mama sandalyelerinin bulunması, çocuklara uygun yemek servis takımlarının ve menülerin olması; çocukların dilinden anlayabilecek ve onlarla iyi bir iletişim sağlayabilecek, çocuk eğitimi almış personellerin bulunması; çocuk bakıcılığı hizmetinin bulunması, çocuk oyun alanlarının olması, animasyon, spor, dans, gezi vb. etkinliklerin bulunması; asansör düğmelerinin çocukların boyunda tasarlanması, otelde yönlendirici, yol gösterici levhaların bulunması; oyun oynama için bahçenin her türlü olanağa sahip olması, üzeri gölgelikli oturma alanlarının, güneş şemsiyelerinin bulunması şeklinde sıralanmaktadır.

Konaklama işletmelerinde çocuk kulübü aktiviteleri ile ilgili Özgürel ve Topaloğlu (2018, p.58) tarafından yapılmış olan çalışmada 10 çocuk kulübü animatörleri ile görüşülmüş, çocuk kulübü alanı özelliklerinin nasıl olması gerektiği hakkında sorular sorulmuştur. Çocuk kulübü animatörlerinin tamamı açık ya da kapalı alan olması fark etmeksizin aktivite alanlarının “güvenli olması” gerektiği konusunda görüş birliğindedirler. Aktivite alanlarının “makul genişlikte ve ferah alanlar olması” ikinci sırada, “uygun araçların bulunması-eğlenceli ve konforlu” üçüncü sırada, “temizlik ve hijyen açısından uygunluğu” dördüncü sırada yer almıştır.

Öztürk vd. (2018, p.11) çocuk dostu otellerin sahip olması gereken özellikleri; restoranlarda hem aile için hem de çocuklar için ayrı yemek alanlarının bulunması, çocuklar için mini kulüplerin olması ve buralarda eğitimli personellerin bulunması, çocuklara uygun menülerin bulunması ve çocukların zevklerine uygun yemekler sunulması, otelin genel alanlarında ücretsiz kablosuz internetin sağlanması, banyolarda çocukların kullanımına uygun şampuanlar ve sabunların bulunması, odalarda çocuklar için ayrı yatakların bulunması, çocuk oyun alanlarının ve eğlence imkânlarının bulunması, çocuk havuzlarının ve çocuk kaydıraklarının olması gibi ölçütlere dayandırmaktadır.

Emir ve Pekyaman'ın yaptığı bir araştırmada (2010, p.164), turizm sektöründe faaliyet gösteren bir seyahat acentesi tarafından çocuk dostu aile otellerinin sahip olması gereken özellikler, otellerde ebeveyn odasından bir kapıyla çocuk odasına çabuk geçiş imkanı veren aile odaları, uyuma odaları, gün içinde özel ikramlar (dondurma, mısır vb.), yüz boyama, el işleri, çocuklar için küçük boyutlarda tasarlanmış özel havuzlar, her yaş grubuna ayrı ayrı hizmet veren mini kulüpleri, kaydıraklı ve aquaparklı geniş alanlar, bebek bakıcılığı hizmeti, lunaparklar, özel yemek alternatifleri, bebek ve çocuk büfeleri, çocuklara özel menüler, çocuklar için yapılan özel animasyon gösterileri, tişört boyama, mini voleybol, boccia ve bowling gibi tüm gün süren eğlence aktiviteleri şeklinde sıralanmıştır.

Açıkgöz (2018) tarafından yapılan bir başka araştırmada ise Tripadvisor'ın çocuklu ailelerin otel işletmesi seçerken en çok önem verdikleri konular arasında; otelin ebeveynler ve çocuklar için aynı anda yeterli donanımına sahip olması, hem çocukların hem de ailelerin rahatça vakit geçirebileceği aktivitelerin düzenlenmesi, çocukların emanet edilebileceği çocuk kulüplerinin bulunması ve çocuklara bakan kişinin bu konuda eğitimli olması, aile odalarının bulunması, oda tiplerinin çeşitliliği ve yeterliliği, odalarda çocuk yatağının ve dolaplarının olması, bebek arabasıyla ulaşım kolaylığı, çocuğun sosyalleşme ihtiyacı, çocuk hobi ve oyun alanlarının yeterliliği, restoranda çocuk menülerinin bulunması, çocuklara özel yiyecek ve içecekler yer verilmesi, çocuk havuzunun olması, hijyene önem verilmesi, merdivenlerde korkuluk bulunması, sağlık ve güvenlik koşulları açısından uygun standartlarda olması sıralanmıştır.

Çocuk dostu olarak nitelendirilen otellerle ilgili dünyadan verilebilecek örnekler ise;

Swissotel, Sydney; Çocuk odaları, her yaşa uygun oyuncaklar, oyunlar ve filmler ile dekore edilmiştir. Odanın köşesinde bir çadır evi vardır. Odalar birbiriyle bağlantılıdır ve bu sayede ebeveynlerin kendi özel alanları vardır.

Holiday Inn Resort Phuket Mai Khao Beach; Çocuk suitinde, ayrı renklendirilmiş bir bölmede, yatak, düz ekran TV, DVD oynatıcı ve oyun konsolu mevcuttur.

Nanuku,Fiji; Her çocuk için ayrı bir bakıcı mevcuttur. Ebeveynleri havuz başında dinlenirken, bakıcılar gün boyu çocuklar ile resim yaparak, çocuk havuzunda su sporları ve çeşitli aktiviteler düzenleyerek eğlendirmektedir.

Disneyland Hotel; Havuzda su kaydırakları, Disney karakterli kahvaltı keyfi ve müzikli yatak başlıkları gibi çocuklar için çok imkân ve donanımına sahiptir. Çocuklara özel sihirbazlık gösterileri yapılmaktadır.

Novotel Twin Waters, Sunshine Coast; İki yatak odalı müstakil odalar geniş aileler için idealdir. Çocuklar su trampolininde zıplayabilmekte, sirk becerileri öğrenebilmekte veya kanguru besleyebilmektedirler (Açıkgöz, 2018).

Çocuk Temalı Oteller Ve Kavramsal Yaklaşımlar

Tema kelimesi; düşünce özü, verilmek istenen mesaj, sanat eserlerinde işlenen öz konu anlamına gelmektedir. Temalandırma kavramı ise “belirli bir tema ile oluşturulan yapay çevrelerin etkinliği” olarak ifade edilmektedir. Bu noktada, hayal dünyasından fikir alınabilirken kültür, tarih ve coğrafya gibi etkenlerden de yararlanılmaktadır. Dünya'nın birçok yerinde temalı olarak planlanan restoranlar, müzeler, parklar ve çeşitli yerleşim yerleri olduğu gibi temalı otellerde bulunmaktadır. Özellikle yenilik peşinde olan turistlerin, “bir konusu olan otel” anlamına gelen temalı otellere olan talebi ve ilgisi gün geçtikçe artmaktadır (Topaloğlu, 2013, p.53-54). Konsept oteller dinlenme, eğlence, spor, aksiyon gibi çeşitli aktivitelerin belirli bir tema ile bir araya getirilerek turistlere keyifli deneyimler yaşatmayı amaçlayan büyük ve karmaşık yapılardan oluşmaktadır. Temalı oteller, farklı ve hazzı deneyim sunarak, otel konaklaması ile birlikte farklılık arayan müşteri kitlesine hitap etmektedir ve dolayısı ile rekabet ortamında diğer otellerden farklılaşmaktadır. Golf oteller, müze oteller ve

kütüphane oteller gibi oteller konsept/temalı otellere örnek verilebileceği gibi çocuk dostu oteller de konsept/tema otel kategorisine girmektedir. Bu tür otellerde mekânda yaşatılan ve hissettirilen hikaye/kurgu en önemli unsurdur (Taner, 2013, p.45; Tuna vd. 2019).

Temalı otellerin başlıca amaçlarından biri, müşterileri gündelik hayatlarından uzaklaştırarak bambaşka bir (hayal dünyası) dünyada yaşama hissi deneyimini sunmaktır. Tasarımcılar ve mimarlar ile yoğun işbirliği içerisinde planlanan tema otellerinde yıldızlar değil, tasarım ön planda olmaktadır (Özen, 2009, p.60). Tasarım; düşünmek ya da zihinde biçimlemek, bir amaç için formüle etmek, yöntem bulmak, sistematik olarak planlamak, amacı, hedefi, niyeti olmak, yüksek beceri gerektiren veya sanatsal bir konuda yaratmak, bulmak, icat etmek anlamına gelmektedir (Tavakkoli, 2014, p.VI).

Müşteri deneyimi, fiziksel ve duygusal olarak ikiye ayrılmaktadır. Müşterilerin fiziksel deneyimi, mal ve hizmetlerin (erişilebilirlik, fiyat ve çeşitlilik gibi) fiziksel performansı ile ilgili müşteri beklentilerini ifade etmektedir. Müşterilerin duygusal deneyimi ise müşterilerde uyandırılmış duygular anlamına gelmektedir. Konaklama işletmelerinin rekabet üstünlüğü elde edebilmesi için müşterilerin hem fiziksel beklentilerini hem de duygusal beklentilerini karşılamaları gerekmektedir (Ying Lo, 2010, p.32). Özellikle ilgi çekici iç mekan tasarımları ile müşterileri şaşırtmak, eğlendirmek, ürpertmek, mutlu etmek, heyecanlandırmak ve romantizm gibi çeşitli duygu durumlarını deneyimlemeleri amaçlanmaktadır (Taner, 2013, p.91). Mekân; belli bir amacı gerçekleştirmesi için boşluğun sınırlandırılmasıdır. Örneğin barınmak için bir alanın sınırlandırılıp dışına duvarlar, içine odalar inşa edilmesi, boşluğun ve alanın sınırlandırılması, yani mekân yaratmaktır. İç mekân ise duvarlarla sınırlandırılmış bir alanın içinde, insana daha iyi hizmet edebilmek için tasarlanan ve sınırlandırılan işlevsel alanlardır (Tavakkoli, 2014, p.VI).

Tema, çocuklara özel otel yapmak üzerine kurgulanacak ve tasarlanacak ise, mimarlar otelin çocuk oteli kimliğini ön plana çıkarmayı hedeflemelidir. Çocuk mekânlarının öncelikle çocuklar için tasarlanmış mekânlar olmaları gerekmektedir. Günümüzde başarılı iç tasarımlar yapabilmek, estetik yönü güçlü, rekabet edebilir, fonksiyonel ve fark yaratacak mekânlar tasarlayabilmek için, yeni teknolojilerden haberdar olmak ve kullanabilmek gerekmektedir. Sadece mühendislik alanından destek almak değil, multi-disipliner bir bakış açısıyla, sanat, grafik tasarım, iletişim, dijital teknolojiler gibi farklı meslek gruplarının bir araya geldiği ekiplerden destek alarak, disiplinler arası bir iletişim ile tasarımda çok yönlülük sağlanmalıdır.

Grafik tasarım; bir mesajı iletmek, bir görseli geliştirmek veya bir düşünceyi görselleştirmek için metnin ve görsellerin algılanabilir ve görülebilir bir düzlemde, iki boyutlu veya üç boyutlu olarak organize edilmesidir. İç mekan grafikleri, kullanıldıkları mekanlara göre farklı özellikler kazandıran ve bu tasarımları tasarlariken mekanın erişilebilirliği, yüzeylerin odaklayıcılık duygusunu artıran, seçme konusunda iletilmek istenilen mesajı veren, görselliği sağlayan öğelerdir (Tavakkoli, 2014, p.VI).

Mekan tasarlama ve oluşturma isteği, insanların sözel araçlar dışında nesnelerin, malzemelerin, renklerin ve şekillerin dili ile iletişim kurma biçimidir. Mekanın taşıdığı mesaj; somut, soyut, işitsel, görsel olgular üzerinden kullanıcılara disiplinler arası işbirliği sağlanarak kolayca iletilir. İnsan dış ortamdan uyaranlar ile algıyı oluşturan duyuşsal bilgiler alır. Doğal ve yapılı çevrenin algılanmasında görsel duyu, işitme, koku ve dokunma duyuşlarına oranla daha hızlı etki eder. Mekan ve kullanıcı arasında kurulan görsel iletişim ile kimliğe ilişkin mesaj aktarımı, mekânsal işleyişe uygun çözüm önerileri grafik tasarım aracılığıyla kolayca sağlanabilir. Böylelikle oluşturulan tasarımda işlevselliğin yanı sıra mekana kazandırılan sanatsal kimlik ile farklılaşma ve görsel açıdan zenginlik ortaya çıkmaktadır (Kutlu, 2015).

Otel iç mekân tasarımı yaparken o tasarımın yaratacağı duygu ve düşünceler, çocuk memnuniyeti açısından da büyük önem taşımaktadır. Tema çocuklara yönelik otel tasarlamak ise, otel iç mimarisi çocukların algı düzeyinde olumlu etkilere sebep olmalı, otel mekânları ve kullanıcıları olan çocuklar arasında bir iletişim söz konusu olmalıdır. Çocukların hayal güçlerini zenginleştiren, çok renkli ve eğlenceli mekân tasarımlarına yer verilebilir. Çocuk mekânlarının sıradanlıktan uzak, renkli ve hareketli olması, düşünce özgürlüğü olan yetenekli bireylerin yetişmesinde ilk adımı teşkil etmektedir.

Çocuk psikolojisinin gelişimi ve sağlıklı bireylerin gelişmesi açısından, çocukların hayal gücünün desteklenmeleri ve yaşadıkları mekânları sevmeleri çok önemli etkenlerdir. Çocukların bedensel ve ruhsal gelişimi dikkate alınarak tasarlanmış mekânlar, çocuğun algısal ve bilişsel gelişmesini hızlandırmakta, eğitici ve

öğretici roller oynayarak ruhsal davranışlarını pekiştirmekte ve özellikle de kaza riskini azaltarak yaşamsal bir önem kazanmaktadır (Türkcan, 2019).

Maslow (1937-1945) yılları arasında çocukların davranışlarını belirleyen psikososyal ve kültürel gereksinimler konusunda çalışmış bulunmaktadır. Maslow'a göre, çocukların gereksinimleri bazı açılardan yetişkinlere benzemektedir. Bu gereksinimlerin en önemlisi biyolojik olarak güvenlidir. Saygınlık, kendini kanıtlamak, entelektüel, duygusal ve estetik memnuniyet olarak sıralanabilir. Çocuklar, sosyal çevreleri kadar fiziksel çevreleri ile de ilişki kurma gereği hissederler. Bu ilişkiler, çocukların mekânsal deneyim gereksinimlerini biyolojik, fiziksel, sosyal ve kültürel olarak karşılayabilen ya da karşılayamayan nesneler, mekânlar ve konumlardan oluşur. Sonuç olarak mekanın çocukta aidiyet ve yakınlık duygusunu uyandırabilmesi, çevreleri ile olan ilişkisini kolaylaştıracaktır (Gür vd., 2002).

Çocuk temalı oteller, çocuk dostu konaklama hizmeti vermenin en son aşaması olarak da değerlendirilebilir. Bu tür otellerde sadece büyüklere verilen hizmetlerin yanında çocukların da ihtiyaçları gözetilmekle kalmayıp; tüm hizmet tasarımı çocuk ihtiyaçları doğrultusunda yapılmaktadır (Tuna vd. 2019).

Çalışmanın temel amacı, ülkemizde çocuk dostu konaklama işletmelerinin mekânsal olarak niteliklerinin nasıl olabilecekleri konusunda farkındalık oluşturmaktır. Ülkemizde dünya standartlarında tesis edilmiş, tripadvisor mükemmellik sertifikalı çocuk temalı ilk otel olması sebebiyle; “The Land Of Legends Kingdom Otel”i mekânsal olarak incelenerek, çocuk dostu otellerin taşınması önerilen mekânsal kriterlere örnek olabileceği düşünülmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışma nitel özellik taşımakta olup nitel çalışmalar, üzerinde çalışılan konu ile ilgili derinlemesine ve kapsamlı bilgi sağlar. Nitel araştırmalar; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2016, p.41).

Bu çalışmada örnek olay yöntemi ile “The Land Of Legends Kingdom Otel”inden kapsamlı ve derinlemesine bilgi edinilmeye çalışılmıştır. Çalışmaya ilişkin veriler görüşme, gözlem ve doküman incelemesi sonucunda elde edilmiştir. Çalışmada öncelikle turizm sektöründe çocukların satın alma ve tüketim kararları üzerindeki etkileri, çocuk dostu turizm, çocuklara yönelik turizm işletmeleri, çocuk dostu otellerin sahip olması gereken kriterler, otellerde sağlık ve güvenlik kuralları, çocuk otelleri, tasarım, mekan, iç mekan, grafik tasarım konularında literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra çalışmaya konu olan “The Land Of Legends Kingdom Otel”in müşterilere açık mekânları detaylı olarak yerinde incelenmiş, otel yönetimi, iç mimari ve mimari proje grupları ile görüşülmüş, otelin web sayfası incelenmiştir.

BULGULAR

Tesis Hakkında Genel Bilgi

Türkiye’nin ilk çocuk oteli “Kingdom Çocuk Krallığı” diye de adlandırılmış olan “The Land Of Legends Kingdom Otel”in iç mekânsal yaklaşımlarına değinmeden önce, tasarımda konsept bütünlüğünü daha iyi ifade edebilmek amacıyla, öncelikle tesisin geneli hakkında bilgi verilmesi uygun görülmüştür. «Kingdom Çocuk Krallığı» The Land of Legends Tema Park ve gösteri dünyası içerisindeki deneyimlere ilham kaynağı olan masalları yansıtmak üzere tasarlanan Türkiye’nin çocuklara özel ilk oteli’dir. Resim-1’de işletmenin vaziyet planı görülmektedir. Resim-1’de de görüldüğü gibi tesis bünyesinde tema park, AVM ve “Kingdom” çocuk oteli yer almaktadır.

Resim 1. The Land of Legends Tema Park, otel ve AVM vaziyet planı

The Land of Legends, ülkemizde yeni nesil eğlence destinasyonu örneğidir. Eğlence dünyasının dahisi olarak bilinen dünyaca ünlü sanat yönetmeni Franco Dragone, sahne ve görsel sanat tasarımlarıyla yepyeni bir konsepti Türkiye'ye taşımış bulunmaktadır. Çocukları, gençleri ve yetişkinleri yüksek heyecan, bol eğlence ve adrenalin dolu bir yolculuğa çıkarmaktadır. Franco Dragone kendine has, fantazilerle, rüyalarla ve hayal gücüyle yoğurulmuş, insan doğasını anlamaya yönelik büyüleyici bir dünya inşa etmektedir. Müzikal gösteriler, renkli karakterler ve masalsi akışı ile görkemli gösteri ve şovlar, her yaştan izleyenin hayal gücünü zenginleştirmekte, tesise enerjisi yüksek bir ruh katmakta izleyicilerine algıların ötesinde bir deneyim yaşatmaktadır.

Tema park, yüksek heyecanın yaşanabileceği şaşırtıcı aktivite ve deneyimler sunmaktadır. Hız trenleri, su kuleleri, çocuk oyun parkları ve her yaşa uygun eğlenceli su kaydırakları, sallanan koltuklar, rüzgar, sis, su sıçramaları, lazer ve ışık efektleri ile 5. boyut sinema keyfi yaşama şansı vermektedir. Parkta arkadaş canlısı çeşitli deniz hayvanlarını yakından tanıma şansı veren aktiviteler, çeşitli havuzlar ve dinlenme alanları mevcuttur.

Resim-2'de görüldüğü gibi rengarenk dekorasyona sahip masalsi odaları ile Kingdom Otel, Antik Roma mimarisi tarzından esinlenerek inşa edilmiştir. Otel içerisinde, dünyanın önde gelen markalarının ve çocuklar için çeşitli mağazaların bir arada bulunabileceği alışveriş merkezi, başta çocuklar olmak üzere her yaşa hitap eden, dünya mutfaklarının deneyimlenebileceği restoranlar mevcuttur. Restoranların bazılarının iç mekân tasarımlarında, akvaryum içerisinde yemek yemek gibi yine çocukların deneyimlemekten büyük keyif alacakları konseptler tercih edilmiştir. Burada hayat; çocuklar ve ruhu her zaman çocuk kalanlar için eğlenceli bir peri masalına dönüştürülmüştür.

Resim 2. Otel dış görünümü

İç mimarlık grubu, The Land of Legends'in dışarıdaki eğlence konseptine ve mimarisinde Antik Roma tarzının benimsendiği yapının içine eğlenceyi nasıl yerleştirebilecekleri konusunda uzun çalışmalar yaptıklarını belirtmiştir. İç mekan tasarımında, konsept bütünlüğü açısından dışarı ile uyumlu bir temanın olması gerektiğine karar verip, kökleri 16. ve 17. yy.lara dayanan "sanatın mimariye yapışması" akımından da beslenerek, konusu Roma yakınlarında geçen ve kökeni 1959'lara dayanan, günümüzde de her yaş grubu tarafından beğenilen karikatürize bir çizgi roman olan Asteriks karakterlerinden ilham alındığı belirtilmiştir. Dışarıdaki büyüdü dünya, içeriye de özgün tasarımlarla taşınmış bulunmaktadır.

Asteriks yaratıcıları, yirmiden fazla ülkedeki milyonlarca okura; dozu iyi ayarlanmış bir zevk, komik olduğu kadar katı bir şovenizm, grafik açısından kusursuz bir kurgu ve gerçek hayattan ödünç alınan ünlü kişilerin karikatürize edilmiş portrelerini sunmuştur. Bu çizgi roman başlığının başarılarından birisi de mükemmel yapılmış çizgi filmlerinin sağladığı başarıdır. Asteriks'in kariyeri çizgi roman ve animasyonlarıyla da sınırlı kalmamış, roman ve sinemaya dek uzanmıştır (Çizgi Diyarı, 2019).

Otel içindeki tasarımlarda birçok sürprizli unsur kullanan tasarım ofisi, çocuklara uygun sürpriz ve çizgi roman karakterli tüm detaylar için pedagoglarla birlikte çalıştıklarını, daha çok kendi işini görebilen 5-12 yaş grubu çocukları hedef aldıklarını belirtmiştir. Otele gelen çocuklar ve yetişkinler, gün boyu parkta geçirdikleri eğlence ve adrenalin dolu saatlerin ardından odalarında da keyifli vakit geçirmeye devam edebilmektedirler. Play station, barkovizyon ve çift ekranlı led tv gibi modern hayatın kolaylıkları ve eğlence imkânları ile donatılan odalar, restoran ve diğer bölümler parklardaki eğlencenin devamı niteliğini taşımaktadır.

Bir "Roma Sarayı"nın içine eğlenceli köşeler yerleştiren tasarım ofisi, ziyaretçilerin otelin içine girdiği andan itibaren neşeli tasarımlarla karşılaşması için tüm mobilyaları özel olarak düşünmüş bulunmaktadır. Lobiye girildiği anda çocuklar balonlarla karşılanmaktadır. Otel için özel oluşturulmuş yeni karakterlerin figürlerinin yer aldığı tasarımlarda vakit geçirmeden yollarına devam edemeyecekleri birçok eğlence köşesi de düşünülmüştür. Mobilya seçimlerinde de mimari konsept dikkate alınmış ve Roma temasının kriterleri içeride de korunmuştur. Bazı mobilyaların hafif klasik görüntüsü olmasına rağmen genelde neşeli, renkli ve farklı özel tasarımlar kullanılmıştır. Tüm mobilyalar özel tasarım ve üretimdir. Mimarlık ofisi tarafından en doğru tasarıma ulaşmak için, birçok yeni deneme yapılarak her detayın defalarca düşünüldüğü belirtilmiştir. Otel tasarımlarında atriumda normalde doğadan esinlenmeler ve piyano kullanılırken bu projede kaydıraklar ve ipler yer almaktadır. Tüm malzeme seçimlerinde çocuk sağlığına dikkat edildiği belirtilmiştir. Günümüz çocuklarının artık teknolojinin içinde olmalarından dolayı, her odaya play station ve çift ekranlı Led TV konulmuştur. Modern hayatın kolaylıkları ve eğlence imkânları ile donatılan odalar, parklardaki eğlencenin devamı niteliğini taşımaktadır. Ebeveynlerin, ister çocuklarla birlikte isterlerse yalnız vakit geçirecekleri düşünülerek her odada üç farklı seyir imkânı sunan obje bulundurulmuştur. Odaların ebatları, böyle bir fonksiyonelliğe imkân vermiş bulunmaktadır. Teknoloji sadece odaların içinde değil; lobide de restoranda da çocuk oyun alanlarında da düşünülmüş, otelin farklı yerlerine dev ekranlar yerleştirilmiştir. Çocuk odaklı tasarım olmasına rağmen, detaylarda ve bölümlerde yetişkinlerin de düşünüldüğü The Land of Legends Kingdom Hotel'de yetişkinlerin "eğlence" dışında da keyifli vakit geçirebilecekleri birçok alan oluşturulmuştur. Aışveriş merkezi, şık restoranlar, spa, fitness salonu, Türk hamamı, açık ve kapalı yüzme havuzu ve birbirinden şık restoranları ile her yaştan konuklarına hizmet vermektedir. Eğlenceli çizimlerle dolu rengarenk dekorasyona sahip masalsı 401 odası, özel tasarım suitleri bulunmaktadır.

Lobi

Bir "Roma Sarayı"nın içine eğlenceli köşeler yerleştiren tasarım ofisi, ziyaretçilerin otelin içine girdiği andan itibaren neşeli tasarımlarla karşılaşması için tüm mobilyalar özel olarak düşünülmüştür. Lobiye girildiği anda çocuk ve ebeveynlerini Resim-3 ve 4'de görülen uçan balonlar karşılamaktadır.

Resim 3-4. Lobi mobilya ve donatı tasarımları

Çocukların kendilerini yıldız gibi hissedecekleri check-in ile otele adımlarını atarken; eğlenceli dakikalar, Franco Dragone'un çocuklar ve ebeveynleri için özel olarak tasarladığı "hoşgeldiniz seramonisi" ile başlamaktadır (Resim-5). Çocuklar, efsanevi şovun karakterleri tarafından sıradışı bir performans ile selamlanarak daha önce hiç tecrübe etmedikleri bir şekilde karşılanmaktadır.

Resim 5. Hoşgeldiniz seramonisi

Resim-6 ve 7'de görülen otel için özel oluşturulmuş yeni karakterlerin figürlerinin de yer aldığı tasarımlarda, çocukların vakit geçirmeden yollarına devam edemeyecekleri birçok eğlence köşesi de düşünülmüştür.

Resim 6-7. Lobi' de otel için tasarlanmış karakter figürleri ile tasarım detaylar

Lobide öncelikle resepsiyon arkası olmak üzere çeşitli duvarlarda, Resim 8-9’ da görülen dev interaktif X box ekranlar ve tema park içerisindeki hayvan dostlarla birlikte çocuklarımızın kendilerini de görebilecekleri hareketli animasyon içerikli duvar görselleri yer almaktadır. Bu, multidisipliner bir yaklaşımla dekorasyonda teknoloji kullanımının otel içerisindeki ilk örneklerindendir.

Resim 8-9. Lobi resepsiyon arkası interaktif ekran görünümü

Resim 10. Lobi genel merdiven görünümü

Resim 10’ da görülmekte olan korkuluk malzeme ve yükseklikleri, ABTA (2017)’de de belirtilmiş olan sağlık ve güvenlik kuralları ile uyumludur. Merdiven basış ve riht yükseklikleri, yine çocukların standardına uygun düşünülmüştür. Zemin kaplama malzemesi olarak bakım ve temizliği kolay olan malzeme tercih edilmiştir.

Resim 11. Yönlendirme levhaları

Yönlendirme levhaları çocukların çok keyif alacakları nitelikte, grafik tasarım bütünlüğü içerisinde Asteriks çizdiği roman karakteri Roma askeri şeklinde tasarlanmıştır (Resim-11). Hızla gelişen teknolojinin mekâna ait anlam aktarım araçları olan mimari öğelere uyarlanması ile mimari ve grafik tasarım ilişkisinin farklı boyut kazanarak yeni düzene uyum sağladığı görülmektedir.

Resim 12-13. Lobi ve genel mekan mobilyalar

Resim-12 ve 13’de de görüldüğü gibi mobilya tasarımlarında da Roma konsepti esas alınmıştır. Neşeli, renkli, modüler, yumuşak hatları ile güvenli olacak şekilde tüm mobilyalar özel olarak tasarlanmıştır.

Atrium

Klasik otel tasarımlarından çok farklı olarak Resim 14-15 ve 16’da da görüldüğü gibi, atriumda kaydıraklar, ipler, kitaplar ve kalemler yer almaktadır. Aydınlatma elemanları kitap formundadır. Kütüphaneden iniş kaydırakla sağlanabilmektedir. Resim-14’te görülen duvarlardaki LCD ekranlarda çocuklar için çizgi film içerikli sunumlar yapılmaktadır. Çocukların eğlenerek öğrenebilecekleri mekânın her noktasında bir detay gizlidir. Temizlik ve bakım kolaylığı, bebek arabası ile engelsiz ulaşım, otel içerisindeki tüm zemin kaplamalarında dikkate alınmıştır. Düşey düzlemlere yüklenen işlevler, gerek malzeme ve teknoloji açısından gerekse grafik tasarımı açısından mimari tasarım bütünselliği içerisinde.

Resim 14-15-16. Atrium genel görünüm

Restaurant

Çocukların boylarına göre özel tasarlanmış, kendilerini çok özel hissettiren giriş kapısı ile restorana ulaşılmaktadır. Dekoratif kapıda grafik bir tasarım söz konusudur (Resim-17-18).

Resim 17-18. Restaurant giriş kapısı

Restaurant içerisinde, parçalı, farklı konseptleri barındıran bir tasarım tercih edilmiştir. Restaurantta tam odak noktasına çocuk alanı yerleştirilmiş ve buranın etrafında yetişkinlerin toplandığı bir alan oluşturulmuştur. Çocukları o alanda tutabilmek için de yine dikkat çekici birçok unsur eklenmiştir. Resim-19’da görülen hem çocuk hem de ebeveynleri için dünya mutfağından lezzetler içeren büfeler, Roma’dan esinlenerek çok renkli kasaba pazarı şeklinde, çocukların boyuna uygun ölçülerde tasarlanmıştır.

Resim 19-20. Restaurant büfe bölümü ve ebeveyn- çocuk yemek masaları

Çocukların mobilyaları modüler ve ergonomilerine uygun, çarpma anında çocuklara zarar vermeyecek form ve eğlenceli renklerde tasarlanmıştır (Resim-20). Zemin kaplamaları bakım ve temizliği kolay, çok renklidir. Resim-20’de de görüldüğü gibi, tavandaki aydınlatma donatıları, çocukların keyif alacağı ve hayal güçlerini zenginleştirecek niteliktedir.

Çocuk Kulübü

Otelin neredeyse tam bir katına yayılmaktadır. Resim-21 ve 22’de görülen fonksiyonel, modüler ve güvenli mobilya tasarımları ile çocuk kulübü, çok çeşitli aktivitelere mekân sağlayabilecek niteliktedir. Ebeveynlerin gözetiminde olabilmeleri için, yakın mesafede tasarlanmış olan mobilya gruplarında, hem çocukların hem de ebeveynlerin ergonomisi dikkate alınmıştır. Zemin kaplamalarında sağlık açısından halılar %100 yün, sert zemin kaplamaları ise temizlik ve bakımı kolaylıkla sağlanabilecek şekilde düşünülmüştür. Çocuklara hitap eden canlı renkli mobilya ve donatıların içerisinde çocuk kulüplerinde olabilecek her türlü faaliyet rahatlıkla gerçekleştirilebilir.

Resim 21-22. Çocuk kulübü genel görünüm

Resim-23 ve 24’ te görülmekte olan sıra dışı büyüklükteki vitamin bar, tam da çocuk oyun alanları ve çocuk kulübünün merkezinde konumlanmıştır. Tasarımında yüksek teknoloji interaktif X-box ekranlardan faydalanılmış, çocuklara eğlence dolu bir ortam sunulmuştur. Çocukların oynamaktan büyük keyif alacakları play station ile donatılmıştır.

Resim 23-24. Çocuk kulübü vitamin bar görünümü

Çocuklar, Franco Dragone imzalı şovlarla otelin tüm genel mekânlarında karşılaşılabirler. Dekoratif olarak kullanılmış olan interaktif ekranlar, değişken sunumları ile teknolojinin iç mekan tasarımına yansımasıdır.

Genel Tuvaletler

Genel tuvaletler, çocuk kulübüne çok yakın mesafede konumlanmıştır. Standart yetişkin ölçüleri ile birlikte, çocuk ergonomisine uygun ölçülerde lavabo ve klozetler kullanılmıştır. Resim 25-26-27-28’ de de görüldüğü gibi dekorasyonda grafik tasarım unsurlarından faydalanılarak çok renkli mekânlar yaratılmıştır. Hijyenik açıdan daha sağlıklı olan fotoselli armatürlerin kullanımı ve derz içermeyen zemin kaplamaları tercih edilmiştir.

Resim 25-26-27-28. Genel mekân bayan/kız çocuk tuvaletleri

Genel tuvaletlerde Resim-29’da da görüldüğü gibi zemin, duvar ve yer yer tavana doğru uzatılan grafik baskıların yönlendirici ve sınırlayıcı etki sağladıkları söylenebilir.

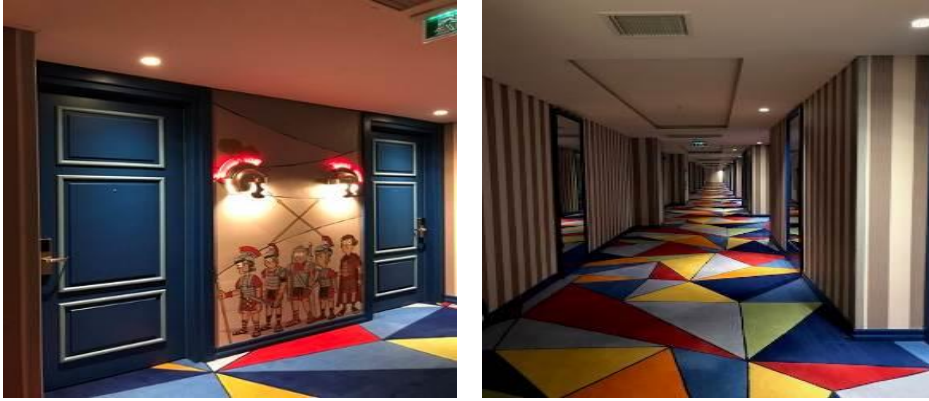
Resim 29. Genel mekân erkek tuvaletleri

Koridorlar

Tüm koridorlarda, canlı ve eğlenceli renkler, konseptle uyumlu özel tasarım mobilya donatı ve ekipmanlar, grafik tasarım çalışmalarının da katkısıyla başarılı iç mekân tasarımları ortaya çıkmıştır. Koridorlarda ve tüm odalarda çocukların sağlığı açısından %100 yün halı tercih edilmiştir (Resim 30-31).

Resim 30-31. Oda giriş kapıları ve koridor görünümü

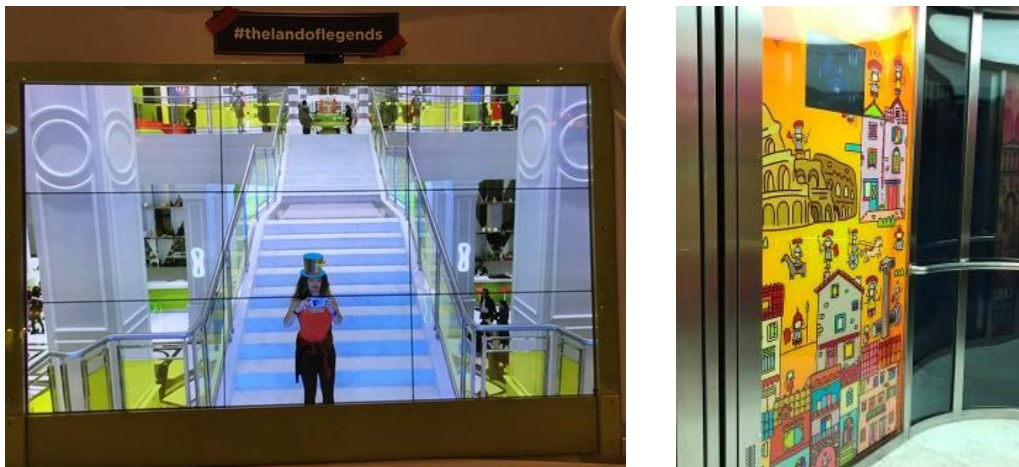
Mekânları oluşturan tüm yüzey ve donatılarda tasarımcının belirlediği mekân kimliği ve kullanıcıya vermek istediği mesajı vurgulayacak, pekiştirecek görsel imgeler ile düzenlenmiş mekânsal grafik tasarım kompozisyonları hem işlevsellik hem de başarılı bir görsel iletişim sağlanması bakımından titizlikle ele alınmıştır. Koridor duvarlarındaki oda numarasını da gösteren aydınlatma elemanları, duvarlardaki illüstrasyonlar, iç mimari-grafik tasarım işbirliğinin başarılı bir sonucudur.

Resim 32-33. Korkuluk, dekoratif objeler ve mobilya görünümü

Resim-32’de görülmekte olan atriuma açılan kat koridorlarındaki eğlenceli, sihirli aynalar, çocukların vakit geçirmeden yollarına devam edemeyecekleri niteliktedir. Korkuluk malzeme ve yükseklikleri, ABTA (2017) kriterlerine uygun olacak şekilde, çocuklar için güvenlik dikkate alınarak tasarlanmıştır. Resim-33, kat hollerinde Roma konseptine uygun, renkli ve güvenli mobilya tasarımlarına örnek teşkil etmektedir.

Resim 34-35. Asansör iç görünümü

Yapı bileşenlerinden düşey sirkülasyon aracı olan merdiven ve asansör, mimari konseptte uygun grafik tasarımlara zemin oluşturmaktadır (Resim 34-35).

Oda Tipleri

Roma Mimari konseptinde tasarlanmış otel bloğunun içerisinde; genellikle efsanevi Asteriks çizgi romanından ilham alınarak iç mekân tasarımları yapılmış olan, 145’i birbiri ile ortak geçişe sahip 380 adet deluxe, 20 adet suit, 1 adet de kingdom suit seçeneklerine sahip oda dağılımı ile istenilen kriterde oda seçeneği “The Land of Legends Kingdom Hotel”de mevcuttur. Deluxe odalar 38 m2, 4 adet junior suit 79 m2, 9 adet family suit 83 m2, 3 adet grand süit 108 m2, 4 adet terrace suit 130 m2 ve 1 adet kingdom suit ise 283 m2 kullanım alanlarına sahiptir. Odaların geniş kullanım alanları, ebeveynlere ve çocuklara rahat edebilecekleri ayrı kullanım alanları sağlamaktadır. Kız ve erkek çocuk odaları, aynı konsept çerçevesinde, tercihe göre ayrı renklerde tasarlanmışlardır (Resim 36-37-38-39).

Resim 36-37-38-39. Kız çocuk ve erkek çocuk oda görünimleri

Tüm oda tiplerinde; mekânı oluşturan zemin, duvar ve tavan düzlemlerinde çizgi roman Asteriks karakterli çok renkli duvar görselleri ve illüstrasyon niteliğinde grafik tasarımlar kullanılmıştır. Tüm odalarda enerjisi yüksek, çocukların içlerinden çıkmak istemeyecekleri, hayal gücünü besleyen, masalsi bir atmosfer yaratılmıştır. İllustrasyon tasarımlarında pedagogların görüşü alınmıştır.

Odalardaki tüm mobilya, donatı ve ekipmanlar aynı konsept bütünlüğü içerisinde özel olarak tasarlanmışlardır (Resim 40-41). Yuvarlak hatları ve malzeme seçimleri ile çocuklar için sağlık ve güvenlik kurallarına dikkat edilmiştir. Zeminde grafik desenli %100 yün halı kullanılmıştır. Elektrik prizleri korumalıdır.

Resim 40-41. Connected oda görünümü ve elbise dolabı

Odalardaki ilave çocuk yatakları, koltuk olarak da kullanılabilir tasarımdır. Her odaya play station ve çift ekranlı Led TV konulmuştur. Odaların geniş kullanım alanları, ebeveynlerin ve çocukların kendi alanlarında dinlenip eğlenmesine imkan vermektedir.

Resim 42-43-44. Çocuk terlikleri, yatak başı komidin ve fıçı minibar detayları

Odalarda, çocuklar için de terlikler bulunmaktadır. Fıçı şeklinde minibar ve Antik Roma at arabası şeklinde çok amaçlı masa, elbise dolapları, yatak başı komidinler, telefon vd. fonksiyonel olmalarının yanında, oldukça eğlenceli tasarımlardır (Resim 42-43-44).

Resim 45-46-47. Lav. dolap ve aydınlatma armatürü, şampuanlar, duş taburesi

Banyolarda güvenlik açısından kaymaz seramik yüzey kaplaması tercih edilmiştir. Lavabo dolabı ve aydınlatma aplik tasarımları, tüm konseptle bütünlük içerisinde. Küçük çocukların lavabo yüksekliğine yetişebilmeleri için, grafik bir tasarım ile yönlendirilmiş çekme basamak kullanımı uygun görülmüştür. Şampuan, krem vd. banyo buklet malzemeleri, çocuklar için zararlı kimyasal içermemektedir. Duşların içerisindeki çakıl taşı formundaki tabure, çocuklar için yıkanma kolaylığı sağlayacaktır. Tüm detaylarda çocukların rahat kullanımı, sağlık ve güvenliğinin dikkate alındığı görülmektedir (Resim 45-46-47).

Balkonlar ve Çocuk Havuzu

Tüm odalarda balkon mevcuttur. Zemin kaymaz seramik malzeme ile kaplanmıştır. Korkuluk yükseklik ve dikey çubuk aralıkları ABTA (2017)'de de belirtildiği gibi, yükseklik en az 110 cm., parmaklık aralıkları en fazla 10 cm. olacak şekilde, güvenli ölçüler içerisinde (Resim-48). Çocuk dostu otellerde ebeveynlerin en çok talep ettiği yapı bileşenlerinden birisi çocuk havuzunun varlığıdır. Resim-49'de görülmekte olan çocuk havuzunun konumu, büyük havuza mesafesi, korkuluk tasarımı, şekil ve yüksekliği ile ABTA (2017) güvenlik kurallarına uygun bulunmaktadır.

Resim 48-49. Balkon korkuluğu ve çocuk havuzu görünümü

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bütün dünyada ve Türkiye’de, henüz yeni tartışılmaya başlanan ve aynı zamanda yüksek sorumluluk gerektiren “çocuk dostu konaklama işletmesi” kavramı konusunda, Ahipaşaoğlu, (2018) tarafından, çocuk dostu turizm kongreleri gibi bilimsel çalışmalar neticesinde ve alan yazın taramalarında, “çocuk dostu işletme” olmanın koşullarının bilimsel araştırmalar ile tespit edilmesi gerektiği, kriterlerin belirlenmesi ve kriterlerin ilgili kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve Dünya Turizm Örgütü marifeti ile uygulanmasının sağlanması gerektiğine değinilmiştir. İşletmelerin personel, sağlık, kültür, oyun, etkinlik, beslenme, güvenlik, fiziksel donanım, alan, malzeme ve benzeri birçok konuda sağlamaları gereken minimum koşulların belirlenmesi için her alanda uzmanların bir araya gelerek çalışmaları gerektiği belirtilmiştir. Kriterlerin belirlenmesinin, sektörde haksız rekabetin önlenmesi açısından çok önemli olduğu, tüketici haklarının korunmasına da katkı vereceği düşünülmektedir. Çocuk dostu turizm işletmesi olmanın birçok sosyal sorumluluğun yanı sıra birçok ticari getiri de sağlayacağı belirtilmiştir. Turizm işletmelerinin çocuklara yönelik olması, turizm işletmelerinin pazarlama faaliyetlerini kolaylaştırmaktadır. Çocuk dostu işletme olmak için harcanacak olan rakamların, herhangi bir kaza anında ciddi miktarlardaki tazminatlara maruz kalınmaması amacıyla, işletmeler için bir nevi öz sigorta olarak ta görülebileceği, çocuk dostu işletme olmanın, yeni konuk kazanma maliyetlerini de en aza indireceği ifade edilmiştir. Reklamalarda veya tur operatörlerinin kataloglarında “Çocuk Dostu” olarak yer almak işletmelere önemli bir rekabet avantajı sağlamaktadır. İşletmelerin çocukları ve onların haklarını, sağlıklarını koruyucu önlemler alıyormaları, öncelikle tercih edilme nedenleri olacaktır.

Bu çalışma ile çocuk dostu otellerin kriterlerinin belirlenmesinde, mekânsal yaklaşımlar, alan, fiziksel donanım, malzeme, güvenlik ve benzeri konularda farkındalık oluşturarak, çalışmalara katkı sağlamak arzu edilmektedir.

Konaklama tesisleri için sağlık ve güvenlik kurallarına uymanın gerekliliği yanında, çocuk tesislerine özel sağlık ve güvenlik kriterlerini dikkate almak gerekmektedir. Otel iç mimarisi, “The Land of Legends Kingdom Hotel” de olduğu gibi, çocukların algı düzeyinde olumlu etkilere sebep olmalı, otel mekânları ve kullanıcıları çocuklar arasında bir iletişim söz konusu olmalıdır. Çocukların hayal güçlerini zenginleştiren, çok renkli ve eğlenceli mekân tasarımlarına yer verilmelidir. Çocuk mekânlarının sıradanlıktan uzak, renkli ve hareketli olması, düşünce özgürlüğü olan yetenekli bireylerin yetişmesinde ilk adımı teşkil etmektedir.

Günümüzde başarılı iç tasarımlar yapabilmek, estetik yönü güçlü, rekabet edebilir, fonksiyonel ve fark yaratacak mekânlar tasarlayabilmek için, yeni teknolojilerden haberdar olmak ve kullanabilmek gerekmektedir. Sadece mühendislik alanından destek almak değil, multi-disipliner bir bakış açısıyla, sanat, grafik tasarım, iletişim, dijital teknolojiler gibi farklı meslek gruplarının bir araya geldiği ekiplerden destek alarak, örnek otelde olduğu gibi disiplinler arası bir iletişim ile tasarımda çok yönlülük sağlanmalıdır.

Çocuk mekânlarında yer alacak mekân ve donatı elemanlarının tasarımında malzeme seçimi, estetik ve fonksiyonelliğin yanında sağlık ve güvenlik açısından büyük önem taşımaktadır. Çocuk odaları için duvar iç kaplama malzemesi, temizlenmesi kolay ve dayanıklı olmalıdır. Çocuk mekânları hava almalı ve güneş ışığı girebilmelidir. Avizeden çıkan ışık, örnekte olduğu gibi mümkünse ayarlanabilir olmalı, çok kuvvetli olmamalıdır. Gece için de az ışık veren gece lambaları tercih edilmelidir.

Türkiye’de Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın çocuk dostu otellerin kapsam ve koşulları ile ilgili herhangi bir yönetmeliği bulunmamakta ve çocuk dostu otellerin taşınması gereken kriterler ve çocuk dostu otellerin sınıflandırılmalarına yönelik çok sayıda akademik çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışma, çocuk dostu otellerde mekânsal yaklaşımlar konusunda gerekli olduğu düşünülen kriterler ve standartların oluşturulmasında fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, çocuk dostu tesis olarak hizmet vermek isteyen otel işletmelerinin, kendi tasarım özgünlüklerini kaybetmeden, The Land Of Legends Kingdom Hotel’ in iç mimari mekânsal yaklaşımlarından, otellerinin olanaklarına uygun olumlu özellikleri entegre etmeleri önerilmektedir.

Gelecek araştırmaların ülkemizdeki “turizm konaklama tesislerinde çocuklar için sağlık ve güvenlik kuralları” konusunda yapılması, “çocuk dostu tesisler” ile ilgili kriterlerin belirlenmesi hususuna katkı sağlayacaktır. Ayrıca bu kriterler sadece otellerle sınırlı olmayıp ulaştırma işletmeleri, yiyecek-içecek işletmeleri gibi diğer turizm işletmeleri için de belirlenmesi hususunda çalışmalar başlatılmalıdır.

KAYNAKÇA

ABTA, (2017). The Travel Ass. Turizm Konaklama Sağlık ve Güvenlik Teknik Kılavuzu.

Açıkgöz, M.(2018). *Otellerde Çocuk Politikaları ve Çocuk Dostu Oteller* <https://academy.hotellinkage.com/otellerde> çocuk politikaları ve çocuk dostu oteller (Erişim Tarihi 15.04.2019)

Ahipaşaoğlu,S.(2018). Çocuk Dostu Turizm Kongresi’ nin Önemi, *Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi* (9).

Ali,F., Kim, W.G., Li, J., & Jeon, H.M. (2016). Make it delightful: Customers’ experience, satisfaction and loyalty in Malaysian theme parks, *Journal of Destination Marketing and Management*.

Çizgi Diyarı, (2019). Asteriks <https://www.cizgidiyari.com/forum/b-c-c-d/62-asteriks.html> (Erişim Tarihi 15.04.2019)

Ekasasi,S.R.(2005). *The Role of Children in Family Decision Making: A theoretical Review*, Edisi Khusus Js on Marketing, pp.25-41.

Emir, O.(2007). “Otel İşletmelerinde Müşterilerin Hizmet Beklentileri ve memnuniyet (Tatmin) Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Antalya’ da Bir Araştırma” *Yayınlanmamış Doktora Tezi* Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Emir, O. ve Pekyaman, A. (2010). Çocuklu Ailelerin Otel İşletmesi Seçiminde Etkili Olan Faktörler: Afyonkarahisar’ da Bir Uygulama. *CBÜ İ.İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi*, 17(2):159-181.
- Gür, Ö.Ş., Zorlu, T. (2002). *Children Spaces*, Yem Yayınları, İstanbul.
- Güven, Ö. Z., Beydilli, E. T., Ceylan, U. ve Bütün, S. (2017, 1-3 Kasım). Çocuk dostu otel kavramı üzerine bir araştırma. *3. Turizm Şûrası Tebliğler Kitabı*, Cilt-1, 631,641.
- ICCchildrights <http://cocukdostuturizm.org/assets/documents/publications/ICCTurizmBrosur-hll.pdf> (Erişim Tarihi 10.08.2019)
- İnceöz, S.(2018). Konaklama İşletmelerinde Çocuk Bakıcılığı Hizmeti ve Çocuk Kulübü, *Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi* (51).
- Kutlu, R.(2015). Tasarımda Disiplinlerarası Yaklaşım-Mekan ve Grafik Tasarım İlişkisi. *The Turkish Online Journal of Design, Art and Communication*. TOJDAC July 2015 V. 5
- Martensen, A. ve Gronholdt, L. (2008). *Children’ s Influence On Family Decision Making*. *Innovative Marketing*, 4(4):14-22
- Mazman İtik, Ü., Çelebi, İ. ve Çakmak Sel, B. (2018). Bir konaklama işletmesinin ,çocuk dostu otel’ olarak düzenlenmesinde maliyet analizi: Sivas ilinde bir otel uygulaması. *I.Uluslararası Çocuk Dostu Turizm Kongresi. Bildiri Özetleri Kitabı*, 13-137.
- Özel, Ç.H. (2015). Marketing to Children in Tourism Industry: Descriptive Analysis of Kid-Friendly Hotels’ Practices in Turkey, in (ed.)Marketing Places and Spaces *Advances in Culture, Tourism and Hospitality Research*, Volume 10; Emerald Group Publishing Limited, pp.193-208
- Özgürel, G. ve Topaloğlu, C. (2018) Konaklama İşletmelerinde Çocuk Kulübü Aktiviteleri Üzerine Bir Araştırma *Journal of Recreation and Tourism Research*, 5 (3), 45-61
- Öztürk, İ., Atasoy, F. ve Arıkan, V. (2018). Antalya’daki Çocuk Dostu Niteliğindeki Otellerin Çocuklu Ailelere Sunduğu Rekreatyon Faaliyetleri Ve İmkânlarına Yönelik Bir Değerlendirme. *Sivas Interdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi*, 2, 11.
- Swarbrooke, J. & Horner, S. (1999). *Consumer Behaviour in Tourism*. Butterworth-Heinemann, Oxford.
- Şimşek,A.T. (2008). “Turizm Pazarlamasında Turistik Tüketici Davranışları Açısından Tatil Satın Alma Sürecinin Özellikleri ve Alanya Üzerinde Bir Uygulama”, *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Taner, B. (2013). Konsept otellerde kurgu mekân ilişkisi, *Yüksek lisans tezi*, Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü.
- Tavakkoli, R. (2014). İç Mimaride Grafik Tasarım, Hacettepe Uni. Güzel Sanatlar Enstitüsü, *Y. Lisans Tezi*, Ankara.
- The Land Of Legends (2019), <http://www.thelandoflegendsthemepark.com/> (Erişim Tarihi 15.04.2019)
- Thomson, E.S. & Laing, A.W. & Mckee, L. (2007). Family Purchase Decision Making: Exploring Child Influence Behaviour, *Journal of Consumer Behaviour*, 6 (4), 182-202
- Topaloğlu, H. (2013). İç mekan tasarımında tema kavramı ve temalı otellerin mekan organizasyonu bakımından incelenmesi, *Yüksek lisans tezi*, Haliç Üni.Fen Bil. Ens.
- Tuğrul, B. (2017) Çocuk dostu şehirler çalıştayı. 1. Toplantı Raporu Ek-2a. 10 Ocak.
- Tuna, M.(2018). Temalı Parklar Ve Çocuk Dostu Turizm, *Sivas İnterdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi* (47).
- Tuna, M , Özyurt, B , Kurt, A . (2019). Çocuk Dostu Oteller: Kavramsal Bir İnceleme *Sivas Interdisipliner Turizm Araştırmaları Dergisi*, (3), 63-76.

- Türkcan, E. (2019). *Çocuklar İçin Mekan Ve Ergonomi* <https://prezi.com/cocuklar-icin-mekan-ve-ergonomi> (Erişim Tarihi 20.04.2019)
- Wu, M. Y., Wall, G., Zu, Y. ve Ying, T. (2019). Chinese Children's Family Tourism Experiences, *Tourism Management Perspectives*, 29, 166-175.
- Yıldırım,A. Şimşek,H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, 10. Baskı, Ankara.
- Yılmaz, A. (2007). Aile turizmine yönelik hizmet veren otel işletmelerinde hizmet kalitesi: Antalya bölgesinde Türk ve Alman turistlere yönelik bir araştırma, *Y. Lisans Tezi*, Anadolu Üni. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Ying LO, K. P. (2010). Emotional Design For Hotel Stay Experiences: Research On Guest Emotions & Design Opportunities, *Doktora tezi*, The Hong Kong Polytechnic Uni.